

Zaoceánské zájezdy klubů

První cesta fotbalistů z naší země do Nového světa se vlastně zrodila šťastnou náhodou. Pozvání do Latinské Ameriky roku 1922 bylo původně určeno vídeňskému týmu Amateure, který v té době patřil ke kontinentálnímu výkvtvu. Věren svému názvu si zakládá na amatérském statusu hráčů; jak je tedy prakticky na čtvrt roku uvolnit ze zaměstnání? Jen cesta lodí z Evropy do ústí La Platy trvala zhruba deset dní... Teplitzer FK měl v rakouské metropoli dobré styky, slovo dalo slovo a nakonec jeli Tepličtí, oficiálně sice také amatéři, ale (což tehdy nebylo u nich stejně jako u předních pražských nebo u řady dalších vídeňských klubů žádným tajemstvím) ne až tak důslední.

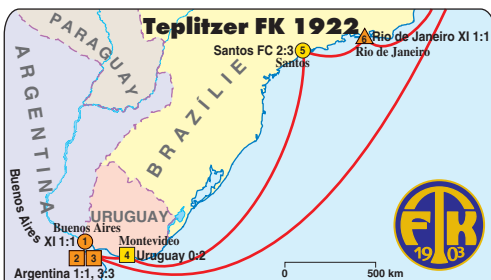
Vzhledem k té cestovatelské premiéře se sluší věnovat někdejšímu modrobílému klubu z Teplíc trochu pozornosti. Už od svého vzniku tvořil spolu s pražským DFC špičku německého menšinového fotbalu u nás. Nikdy však za něj nehráli jen sami Němci. Už před první světovou válkou jej posílili některé pražské hvězdy v čele s žižkovským Jaroslavem Mysíkem, krátce po válce i legendární kanonýr Jaroslav Kopejtko-Prokop. V době zaoceánské výpravy přes Atlantik byl Karel Koželuh, příští tenisový profesionální mistr světa, dokonce kapitánem mužstva. Z dalších československých reprezentantů tam později působili třeba i dva hráči římského finále mistrovství světa, Čech Rudolf Krčil a Slovák Štefan Čambal.

Mnohem větší pozornosti tisku a široké veřejnosti se těšili až další výpravy o čtyři a pět let později – Sparta se vydala do USA (s malým výletem do Kanady), AFK Vršovice jako první mužstvo z evropské pevniny až do Austrálie. Plavba k protinožcům vynesla zelenobílým čistý zisk 315 000 Kč, což byla tehdy úctyhodná suma; pokryla třetinu ročního klubového rozpočtu. Přivítání těchto dvou expedic na domácí půdě se tak trochu podobala některým návratům slavných mořeplavců.

V pozdějších dobách leteckého cestování se sice doba dálkových zájezdů podstatně zkrátila, zato při nich fotbalisté často skokem překonávali obrovské rozdíly teploty nebo nadmořské výšky. Třeba sláviské roku 1967 na své cestě kolem světa hráli v indickém Madrásu u moře při teplotě 40 stupňů ve stínu – a tři dny poté v Teheránu ve výšce 1300 metrů, kde teploměr ukazoval mínus 5 stupňů! Když jsme u sešivaných: už o jedenadvacet let dříve roku 1956 to do Jižní Afriky vzal podivuhodně složitou trasou přes Brusel, Atény a Tel Aviv a ještě přitom kvůli bouře nouzově přistáli u Viktoriiných vodopádů! V Mozambiku hráli v nulové výšce na pobřeží – a druhého dne znovu v Johannesburgu 1 700 metrů nad hladinou moře. Takovou horu u nás od rozchodu se Slovenskem vůbec nemáme! A co říci k zápasům ŠK Bratislava, Dukly nebo Sparty v hlavním městě Mexika v nadmořské výšce 2 200 metrů? Vojáci tam roku 1959 zvítězili 4:3 nad brazilským Santosem před návštěvou 80 000 diváků – nepochybně největší, před jakou kdy nastoupil kterýkoliv náš klubový tým. A ostravský Baník se o pět let později v bolivijském La Paz musel vyrovnat dokonce s výškou přes 3 500 metrů!

Při zimních zájezdech do teplých krajů byla a je zapletitým problémem už sama aklimatizace v cíli cesty a potom znovu doma. Tím více je třeba ocenit husarský kousek svého času nejlepšího prešovského fotbalisty (ale i hokejisty) Ladislava Pavloviče, který roku 1959 hned v den návratu z arabské expedice obul brusle k mistrovskému klání s pukem.

A to už jsme u zájezdů, které jsme pro nedostatek místa nemohli zmapovat. Byla jich dlouhá řada – mnohdy

S: Guba, Höfer – Tampe, Riedl, Golze – Banasz, Mahrer, Morway, Döhring – Bobor, Haberstroh, Koželuh, Sedlacsek, Poster, Schröder, Kunte, Sonhe

První zaoceánská výprava fotbalistů za naší země; protože šlo o německý klub, nevěnoval jí český tisk odpovídající pozornost. Výsledky s neznámými soupeři byly však podceňeny všeobecně.

8	13	20	23	17	20
---	----	----	----	----	----

S: Hochman, Kaliba – A. Hojer, Steiner, Perner – Kolenatý, Pešek-Káda, Carvan, Červeny – Horejs, Hajný, Silný, Poláček, Miclík, Maloun, Šima, Janda-Očko (SK Praha VII), Fleischmann; trenér Spindler

Zájezd se těšil obrovské pozornosti domova i amerických krajanů; ti si doslova vynutili účast Antonína Jandy-Očka, v roce 1919 hrdinu Pershingovy olympiády, který ted už jen dohrával v mateřském SK Praha VII. Sparťané nastupovali většinou proti silným a někdy přehnaně tvrdým soupeřům; v tomto směru se „vyznamenali“ zejména hráči brooklynského židovského klubu Wanderers a skotští veteráni z Fall Riveru. Bilance výpravy byla za těchto okolností velice úspěšná.

14	15	6	11	12	19	26	10	17	23	24	31	12
----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

S: Kulda (Rapid Vinohrady), Šejbl (Bubeneč) – Kašpar, Krejčí, Kučera – Průšek, Pinc, Hoffmann – Wimmer, Knížek, Mašat, Havlín, Špic, Rubeš, Hybš, Eisner; bez trenéra

Vršovický prvotní tým si musel na zájezd vypůjčit dva brankáře. Z propagačních důvodů vystupoval u protinožců pod názvem Bohemians (Češi), který si nedlouho po návratu zvolil za nový klubový název. Do znaku pak vstoupil klokan – párek jich darem od vlády státu Queensland přivezlo mužstvo prezidentu T. G. Masarykovi; cestou o ně obětavě pečoval útočník Havlín.

23	5	7	11	14	18	21	25	28	1	4	6	8	11	15	18	21	22	25	2
----	---	---	----	----	----	----	----	----	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	---

S: Tichý, Běhounek – F. Nejedlý, Švec – Stejskal, Troniček, Kraus, Černý – Fišer, Kloz, Procházka, Junek, Nový, Maly; v Clevelandu v mužstvu pro větší počet zraněných hráčů zaskočil místní hráč kladenského původu Volf

Pozvání bylo odrazem nejen výkonosti Kladenských, ale i značného procenta jejich rodáků – včetně populárního chicagského starosty Čermáka – mezi americkými krajaney.

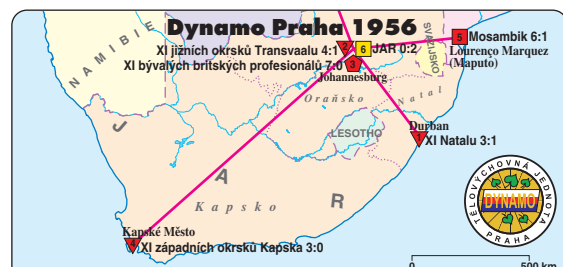
2	6	10	14	17	19	22	23
---	---	----	----	----	----	----	----

S: Reimann, Hubek – Venglar, Ružovič, Hinduliak – Baláži, Vičan, Jozef Karel, Pokorný, Uram – Danko, Kajml, Malatinský, Pažický, Preis, Schubert, Šimanský; trenér Daučík

První slovenská zaoceánská expedice byla zároveň čs. fotbalovou premiérou leteckého překonání Atlantiku. Po návratu proslul v lize „mexický systém“ mužstva, spočívající v neustálém měnění míst útočníků; specifickou roli v něm měl Šimanský, formálně levé křídlo, ve skutečnosti bludný stažený útočník, vyrazející na ztěk z druhého sledu. Domácí soupeři si s touto hrou mnohdy nevěděli rady.

1	8	13	15	19	22	26	29	1
---	---	----	----	----	----	----	----	---

S: Jonák, Kabíček – Lála, Kocourek, Hildebrandt, Štádlar, Melichar – Iper, S. Hlaváček, Andrejkovič – Hovorka, Hemele, Jareš, Fiktus, Nepomucký, Pešek; trenér Bican, který v některých zápasech nastoupil, ačkoli už rok předtím ukončil hráčskou kariéru

Jihoafričané neměli tušení, že za názvem Dynamo se skrývá slavná Slavia. Červenobílí si vyjeli z rozehrané ligy a únava spojená s aklimatizačními potížemi je po návratu div nezrasila do propadlístě.

15	22	25	29	15	16
----	----	----	----	----	----